REDACŢIUNEA, Administraţiunea şi Tipografia. BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birourĭ de anunciurĭ: In Viena: M. Dukes Nachf. Nax. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelliks Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminecă 1)

„GAZETA" iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate: Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-niĭ colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 1.—Anul LXIII. Braşov, Sâmbătă 1 (13) Ianuarie. 1900.

Din causa sărbătorii Sfântului Vasilie, diarul nu va apăré până Luni séra.

In pragul anului nou.

Braşov, 31 Decemvre.

Eraşĭ se încheiă un an din viéţa nóstră şi a poporului nostru, anul dela care începem a număra o altă sută dela nascerea lui Christos şi despre care tocmai de aceea esistă o deosebire de vederĭ în lumea cultă, décă prin el se încheiă seculul al nouĕ-spre-ḑecelea şi se începe al douĕ-ḑecilea, orĭ că este anul penultim din veacul acesta, care după calculul esact se termină numai în 31 Decemvre 1900.

Fiă, că cu el se sfîrşesce veacul al 19-lea orĭ nu, anul 1899 a fost pentru naţiunea română din sud-ostul Europei un an de nouĕ ce[illegible]cărĭ, carĭ sunt o viuă admo[illegible] pentru Românĭ de a-o ru[illegible] pentru tot-déuna cu une[illegible] stricăcióse, ce li-au r[illegible] purile de restrişte [illegible] s'au putut desb[illegible] tatea de ve[illegible] deştepta[illegible] iurĭ. [illegible] [illegible]inte- [illegible]ncălcă- [illegible] neamu- [illegible] uşurinţa în [illegible] a ţiné îndestul s[illegible] mâne şi fără a lucra [illegible] cu prevederea omului înţe[illegible] se gândesce serios la delătu[illegible]ea neajunsurilor presente şi la asigurarea viitorului; apoi nenorocita înclinare spre cértă între fraţĭ, pentru a satisface poftele şi ambiţiunile unora şi altora în urma unor interese vremelnice. carĭ ar trebui sĕ dispară orĭ de câte-orĭ se tratéză de marile interese ale naţiunei, care cere şi pretinde tăriă prin buna înţelegere şi strînsa unire a tuturor fiilor seĭ.

Anul, de care ne despărţim, a [illegible]schis ochii Românilor din tóte [illegible]le locuite de ei şi i-a învĕţat sĕ cunóscă şi sĕ se convingă, că n'au a-se încrede, decât în forţele şi în puterea lor propriă naţională şi că, prin urmare, cea mai săntă datoriă şi chemare a lor este înainte de tóte, de a căuta sĕ-şĭ întăréscă aceste forţe.

Orĭ dóră nu acésta este învĕţătura, ce trebue s'o tragă din esperienţele făcute în anul, ce se în[illegible]cheiă, Românii dintre Tisa şi Car[illegible]

Evenimentele dela încep[illegible] lui 1899, carĭ au preocup[illegible] mult spiritele în mo[illegible] din causa încurcătu[illegible] adus cu sine şi [illegible] unui guvern. [illegible] mai ales [illegible] maghia[illegible]e atât[illegible] din [illegible] guvern, [illegible]şef de guvern, [illegible] susţinut în [illegible]că va întroduce [illegible] un nou sistem de [illegible] cinstit şi care a [illegible] putere cu devisa: lege, [illegible] dreptate.

C[illegible] încordare aştepta lumea şi [illegible] sĕ vadă la lucru noul guvern şi sĕ pótă judeca din faptele lui, décă în adevĕr el însemna o schimbare spre bine. Mulţĭ şi dintre ai noştri erau înclinaţĭ a crede într'o astfel de schimbare.

Ce am esperiat însĕ în cele ḑece lunĭ trecute, de când este la cârmă actualul guvern? S'a putut convinge orĭ şi cine, că în ceea ce atinge causa naţiunilor asuprite din acest stat, sistemul cel vechiŭ se continuă sub o nouă firmă. Nicăirĭ nu s'a deschis nicĭ o uşiţă măcar speranţelor într'o îmbunătăţire a stărilor asiatice, sub care gem poṕórele nemaghiare.

Românii îndeosebĭ au putut din nou sĕ se convingă, că speranţa lor într'un viitor mai bun nu şi-o pot întemeia, decât numai în ei înşi-şĭ, în energia luptei lor de apĕrare şi în hotărîrea lor nestrămutată, de a nu ceda nimic din drepturile, ce li-se cuvin, ca unui factor însemnat constitutiv al statului acestuia poliglot.

Cu atât mai dureros a trebuit s[illegible] atingă pe toţĭ aceia dintre noi, carĭ cugetă serios şi vĕd cevaşĭ mai departe în viitor, comedia aşa ḑisei înfrăţ[illegible] ce s'a jucat astă-vară la o oc[illegible]ât de nepotrivită, cum a [illegible] episcopului Aradului. [illegible]urat, cum bine s'a [illegible] părţĭ, numai până [illegible]uma din paharele de [illegible]ĭ s'au ciocnit pentru [illegible] trecut şi acel incident ca [illegible]eplăcut, décă nu ar fi fost [illegible] de urmările rele, ce trebue s[illegible]le aibă orĭ-ce pas făcut în contra sentimentului public naţional. Desbinarea îşĭ face cuib tot pe acolo, pe unde se arată asemenĭ semne de separare şi de sfidare a simţului naţional.

Ceea-ce nu are însĕ basă trebue sĕ dispară înaintea crudei realităţĭ. Aşa şi amintitul incident n'a fost pentru noi, decât un avertisment, ca în viitor sĕ veghiăm cu mai mare gelosiă şi vigóre asupra intereselor solidarităţii nóstre, dela care atêrnă orĭ-ce succes în gréua luptă, ce o purtăm.

Incet, încet vor trebui sĕ dispară dintre noi tóte disensiunile, ce împedecă mersul luptei nóstre şi carĭ n'au rădĕcină în popor, ci sunt numai artificial nutrite, în mare parte de şópte şi de influinţe strĕine. Necesitatea în lupta de apĕrare a limbei şi a naţionalităţii nóstre ne constringe a ne îndoi forţele de resistenţă prin strînsa lor unire şi concentrare, căcĭ cuţitul a ajuns la os când adversarii noştri merg până a ataca chiar şi memoria luptătorilor noştri rĕposaţĭ, carĭ s'au jertfit pentru libertatea şi drepturile naţiunei nóstre.

Un esemplu viu şi îmbucurător de reculegere şi de unire frăţéscă în faţa periculului ameninţător ne dau aḑĭ Românii bucovinenĭ, carĭ se luptă cu atâta bărbăţiă în contra unui regim nefast al ţĕrei lor, care le încalcă drepturile şi libertatea şi le atacă cele mai sfinte interese naţionale, vrênd sĕ le submineze posiţia ca popor autochton diriguitor al Bucovinei.

Dér nu numai pentru noi, Românii din Austro-Ungaria, ci şi pentru fraţii noştri din regatul vecin român independent a fost anul 1899 un avertisment, că trebue sĕ înceteze cu multe din obiceiurile ereḑite şi sĕ se dedea a-şĭ mări puterea, a-şĭ întări şi închega organisaţia statului printr'o muncă mai sistematică şi mai stăruitóre pentru consolidarea stărilor interióre, prin cultivarea şi lăţirea spiritului adevĕrat naţional şi prin ridicarea şi asigurarea bunăstărei economice a poporului.

Perderile, ce le-a suferit ţéra în urma relei recolte din anul acesta îi îndruméză tot-odată de-a fi cu mai multă prevedere, căutând a-se asigura, în contra urmărilor anilor rĕi pentru agricultură, printr'un sistem înţelept de economii şi prin desvoltarea puterei de muncă şi de câştig a ţĕrei pe tóte terenele.

Anul 1899 a adus dér Românilor din tóte părţile grele cercărĭ, dér tot rĕul îşĭ are şi partea sa bună.

Pentru noi Românii din monarchia austro-ungară, mai ales, învĕţătura, ce ni-au dat'o evenimentele din anul acesta este de mare preţ, fiind-că ne dovedesce, că numai în noi, în forţele nóstre proprii şi în organisarea strînsă a acestora, pentru a puté sĕ resistăm cu atât mai mult atacurilor adversarilor, este scăparea, este cea mai de căpetenia garanţă pentru isbânda viitóre în nisuinţele nóstre legitime de egală îndreptăţire naţională.

Convingerea acésta, care a prins rădĕcinĭ adâncĭ în poporul nostru, ne va călăuzi paşii şi lucrarea în viitor şi ne va arăta calea adevĕrată, pe care înaintând sĕ putem vedé realisată egala nóstră îndreptăţire naţională.

In speranţa acésta firmă urăm tuturor fraţilor an nou fericit!

FOILETONUL „GAZ. TRANS".

Vrabiile.

(Fabulă.)

[illegible]n împĕrat odată poruncă aspră a dat:
[illegible]ă 'n ţera lui întinsă,
[illegible]ză şi ne'nvinsă,
[illegible]rabiă de vede, — e vai de-al ţĕrii sfat!
[illegible] adecă tiranul,
[illegible] le sfîrşéscă neamul.

— — — — — — — — — —

La sfat acum şi ele cu sgomot s'adunară,
Din astă năpustélă cum se mai dea afară!
Era — vedĭ — sfânt al lor drept, şi orĭ-cine o [vede,
C' un neam întreg, nu póte aşa numai a'l [perde,
Şi nimenĭ voie n'are, şi n'are nicĭ cuvênt,
A-l pierde, câtă vreme un *drept* e pe pă- [mênt.

— — — — — — — — — —

[illegible]in vrabiile spuză, vin harnic rêndurĭ-rên- [durĭ,
Şi vin din tótă ţéra în cap cu grele gândurĭ,
Căcĭ dulce e viéţa, vor tóte sĕ trăéscă:
Toţĭ blastemă pe-aceia carĭ vor sĕ li-o ră- [péscă...
Şi sfatul sĕ începe, vorbirile lor curg,
Curg vale şi potopurĭ din zorĭ până'n amurg.
Ispravă?... chiar nimica, — de unde şi [poftescĭ,
Când totul e gâlcévă, ce poţĭ sĕ isprăvescĭ?
Una e mai gelósă de-a alteia bravură
Şi nu mai încetéză, a-se mustra din gură:
— „Sfatul meu e mare, că dela început:
„Bune tinereţe,
„Adâncĭ bĕtrâneţe,
„V'am sfătuit, căcĭ numai liberĭ sĕ fim am [vrut"...
— „Ce-mĭ eştĭ tu cucuveică", — ḑise un [păsăroiŭ,"
Sărind sus ca o brôscă, şi ţanţoş şi vioiŭ.
— „Bĕtrână coţofană! poftim şi încetéză,
„Că ḑeu ţi-a fi cam gróză de ceea-ce ur- [méză.
„Unde ţi-e vrednicia şi ce minunĭ aretĭ?
„Cu un voinic ca mine de stai sĕ te tot [certĭ!
„Da, sfatul meu sĕ stee, căcĭ eu v'am arătat,
„Că frică nu port Dómne, nicĭ chiar de îm- [pĕrat.
„Răbdat'am şi în cuşcă, şi fómete şi sete,
„Primejdii marĭ de puşcă şi altele de [aceste..."
Şi cérta curge 'ntr'una, la brĕdă nu mai [vin,
Căcĭ ferea le e plină de ură şi venin.
Cănd mórtea-i lângă ele şi pot se o şi [vĕdă,
Cu certele o chiamă, din certe nu'ncetéză,
Er duşmanul nu dórme, ci tot pe rĕnd pe [rĕnd,
Turteşte câte una, că uliul e flămĕnd.

* *
*

Fruntaşĭ aĭ naţiunii! din vis sĕ vĕ treziţĭ,
Gâlcéva alungaţ'o şi nu mai zăboviţĭ;
Numai unirea aduce viaţă şi putere,
Gâlcéva e pieire şi mórte cu durere.

Farnaş.

Koevary.

Un veac.

Istovit, pe patul morţii, zace aiurind moş- [négul,
La cap nimenĭ nu-i veghéză, toţĭ l'au pă- [răsit de dragul
Unui alt stăpân mai tinĕr, dela care toţĭ [aşteptă
Vre-un favor. — Nu faceţĭ sgomot, nu vor- [biţĭ, căcĭ se deşteptă,
Şi de-abia 'şĭ închise numai ochii storşĭ pe [o clipă, bietul,
După-o luptă desperată, ce-l înăduşea pe ['ncetul.
Mult s'a mai muncit de-o vreme, şi simţind [c'o sĕ-l ajungă
Sórtea, se plângea amarnic. C'o 'nderĕtni- [ciă lungă
Se ţinea de firul vieţii, îngrozit că o sĕ-l [scape.
Când i-au început mormêntul, par'c'a în- [ceput sĕ-i sape
Chiar în inimă hârleţul. Ochii-i se 'mpăin- [genirĕ;
Vede apoi ca 'n vis întrega lui mărire cum [se 'nşiră

In afacerea Iancu.

Precum scim din raportul, ce l'am primit din Sibiiu, cu ocasiunea interpelațiunei sale în *afacerea Iancu* d-l Dr. Comșa a anunțat recurs în contra declarațiunei viceșpanului, că nu va da rĕspuns meritoriu la interpelațiă, decât în ședința viitóre a congregației.

Acest recurs l'a și înaintat la 10 Ianuarie d-l Dr. *Nicolae Comșa*, ca membru al congregației, ministrului de interne Coloman *Szell*.

In acest recurs d-l Comșa combate disposiția de amânare a viceșpanului dicênd, că prin amânare s'au periclitat interesele mai înalte de stat și îndeosebĭ cea mai seriósă misiune a administrației: restabilirea ordinei drept și a păcii. Apoi recursul continuă și sfîrșesce astfel:

Administrația Ungariei, care când-va baronul *Sennyey* o numia în plin parlament „asiatică", nu se póte, după convingerea mea, subtrage de sub prima condițiune a unei administrațiunĭ regulate: *imediată disposițiune acolo, unde e periculum in mora.*

Sĕ presupunem, dér nu admitem, că onórea vătĕmată și simțul de drept atacat al cetățénului sĕu a unor întregĭ colectivitățĭ șĭ-ar face aer în deosebite localitățĭ ale comitatului prin mișcărĭ puternice, carĭ póte ar depăși limitele, fiind-că poporul nicăirĭ în lume nu póte fi instruit de *teoria amânărei*, când e vorba de cinstea și dreptul lui, întreb eu, că interpelat asupra mijlócelor de a suprima mișcarea, s'ar puté ascunde vre-un vice-comite în baricadele amânărei?

Tocmai ca sĕ preîntêmpin o mișcare, care ar puté trece limitele, am pretins eu pe base strict legale și constituționale imediata intervențiune a vice-comitelui, când se tracta de revocarea unui *ordin ilegal*, ce vatĕmă *conscienta de drept și istorică a poporului român, simțĕmintele lui dinastiec, legale și naționale*, când se tracta de apĕrarea autonomiei administrative față cu neîndreptățita inmixțiune a justiției și față cu insulta adresată celei mai marcante figurĭ a istoriei poporului român, lui Avram Iancu.

Era decĭ de datorința d-lui vice-comite de a rĕspunde imediat pentru liniștirea spiritelor agitate și mai mult prin *insultele dilnice ale pressei maghiare și tăcerea guvernului intr'o cestiune, unde onórea unei națiunĭ, ce e în viață și onórea unui mort, ce e în morminte, cerea satisfacțiune.*

Era mai ales de datorința d-lui vice-comite a declara, cel puțin, că va aduce la cunoscința D-vóstră, d-le ministru de interne, neliniștirile și pretensiunile legitime ale majorității poporului din acest comitat, înaintate prin unanimitatea deputațitor sĕi din congregațiă; trebuia sĕ o facă acésta, fiind-că de sub regimul *Banffy-Jeszenszky* toțĭ șefii administrativĭ și polițianĭ, decĭ și d-l vicecomite, are datorința de-a da rapórte lunare *regulate* și cu casurĭ urgente *imediate*, despre mișcările naționalităților.

Nefăcênd acésta d-l vicecomite, a trebuit sĕ aleg acéstă cale, ca *via legis* și în codițiunĭ strict constituționale sĕ ajungă la cunoscința Escelenței Vóstre, *căruia încă Vĕ sună interpelațiunea mea*, cererile legale ce conțin.

Sper, că aflându-le D-Vóstrĕ, d-le ministru, care V'ațĭ provocat la maxima: *lege, drept și dreptate*, o sĕ facețĭ sĕ se respecte *legea, dreptul și dreptatea*, ca nu cumva din amânările administrațiunei inferióre: *res publica detrimenti capiat.*

Rĕsboiul dintre Englesi și Burĭ.

Tot veștĭ rele sosesc pentru Englesĭ de pe câmpul de rĕsboiŭ di Africa de miadă-di. Puternica împĕrăția, care predomnesce adĭ pe tóte mările lumii, a desprețuit pe inimicul sĕu din Transvaal, pitic, ce e drept, față cu uriașul imperiu, dér brav, vitez și cu ochii 'n patru.

Nu s'au așteptat Englesii, ca Burii sĕ pună pe picior de rĕsboiŭ o armată atât de însemnat, nu s'au așteptat mai ales, că Burii din Transvaal se vor alia cu cei din statul liber Oranje, și la multe altele nu s'au așteptat. Ei nu numai odată au avut de lucru cu Burii și cunosceau istețimea și tenacitatea lor. Dér ce sĕ-i facĭ îngâmfării. Au credut, că vor puté isprăvi cu ei ca în vechime și nu s'au gândit, că deja acum 20 de anĭ Burii cu arma în mână i-au silit sĕ le recunóscă independența. Firesce, că n'a fost un rĕsboiŭ ca cel de astădĭ.

Dér au uitat Englesii, că de atuncĭ au trecut 20 de anĭ și că Burii n'au stat pe loc, ci au înaintat și s'au reorganisat milităresce, așa că astădĭ organisarea lor se dovedesce mai tare și mai aptă, decât a armatei englese. A întrat Anglia în focul rĕsboiului de față afară de acésta încă fără de nicĭ o pregătire diplomatică și militară. Dér Burii prevedeau ce-i așteptă, și au preferit a face sĕ isbucnéscă mai curênd rĕsboiul, ce nu mai era de delăturat. Astfel ei au câștigat timp, până ce Englesii șĭ-au adunat oștirea și au transportat'o în Africa. Luând ofensiva, Burii au atacat posițiunile cele mai însemnate strategice ocupate de Englesĭ în coloniile lor, și precum se dovedesce acuma succesul lor a fost așa de mare, încât au adus adĭ pe Englesĭ, cu tótă armata lor mult mai numĕrósă, în situațiunea cea mai periculósă.

Pentru moment teatrul principal al rĕsboiului este în Natal între Ladysmith și Colenso, unde atât Burii, cât șĭ Englesii șĭ-au concentrat cea mai mare parte a forțelor lor militare. Aicĭ se așteptă din di în di o bătăliă mare decisivă.

Scim, că Ladysmith este de mult încunjurat și asediat de Burĭ. Garnisóna englesă a acestui oraș, sub comanda generalului White, se apĕră însĕ brav, așa, că până în diua de adĭ ei țin în puterea lor Ladysmith-ul. In dilele din urmă Burii înși-șĭ s'au decis a ataca cu cea mai mare energiă orașul Ladysmith, nu numai bombardându-l mereu, dér atacându-l chiar repețit. Ei încă de Vinerea trecută au încercat sĕ ia cu asalt posițiunea numită Căsar's Camp, care predomină orașul, dér n'au reușit. Sâmbăta trecută Burii făcură un atac gróznic asupra tuturor posițiunilor englese. Ei au luat de trei orĭ nisce șanțurĭ, dér Englesii i-au respins și le-au reluat. Intr'un punct, Burii au ținut ocupată posiția până séra. Atuncĭ douĕ regimente englese au făcut un atac cu baioneta, care a fost atât de înfocat, încât Burii au fost respinșĭ cu marĭ pierderĭ.

Acestea le telegrafézā comandantul White, adauge însĕ, că el cu armata sunt fórte strîmtorațĭ.

Nicĭ nu e lucru puțin pentru garnisóna englesă din Ladysmith, căcĭ de 70 de dile pórtă o luptă grea cu Burii. Mai sufer trupele generalului White, precum se asigură, și de lipsa de proviant, de apă și chiar de munițiune. Bóle epidemice mai domnesc în oraș și răpesc și acestea pe mulțĭ dintre soldațĭ.

Décă generalul White se apĕră în mod atât de desperat, o face și în speranța, că-i va veni un ajutor. Numai 20 de milurĭ englese depărtare dela Ladysmith spre miadă-di, se află armata comandată de generalul Buller, vre-o 30 de mii de ómenĭ cu 70 tunurĭ, carĭ vor sĕ scape pe cei din Ladysmith. Oștirea lui Buller comunică cu cea a lui White prin signale optice. Până acum însĕ generalul Buller n'a putut sĕ dea ajutor lui White. Scim, că încercările lui de-a trece cu oștirea rîul Tugela n'au succes și au adus marĭ pierderĭ Englesilor. De atuncĭ generalul Buller a primit întăririĭ în ómenĭ și tunurĭ, și totușĭ n'a cutezat până acuma sĕ atace pe Burĭ a doua óră. Burii și-au întărit și ei posițiunile la rîul Tugela, și încă pe-o estindere fórte mare.

Generalul Buller șĭ-a reînceput operațiunile sale cu scop de a salva orașul Ladysmith Vinerea trecută, făcênd o recunóscere a posițiunilor inimicului. Sâmbătă a înaintat cu tótă armata sa spre Colenso și artileria englesă a bombardat pos țiunea inimicului. Burii însĕ n'a respuns. Ce s'a întêmplat mai d parte nu se scie, și tăcerea acést a deșteptat marĭ îngrijirĭ mai al în Londra, unde era mare temere că Ladysmith-ul va cădé.

Dér și în celelalte părțĭ ale teatrului de rĕsboiŭ Englesii n'au avut decât nesuccese. La 1 Ianuarie a capitulat Kuruman, capitala țĕrii Betșuane. Câte-va dile înainte garnisóna englesă din Mafeking, făcênd o eșire cu asalt din oraș, a fost aprópe nimicită, așa că se așteptă dilnic căderea orașului. Peste acésta la Colesberg generalul engles French a suferit o lovitură simțitóre din partea Burilor, ér trupele generalului Gatacre au fost silite a părăsi orașul Dordrecht, pe care numai cu puțin înainte îl ocupaseră.

In asemenĭ imprejurărĭ, avênd în vedere mai ales, că și poporațiunea din coloniile englese ale Africei începe încet încet a-se înstrĕina de Englesĭ, putem dice, că grea problemă așteptă pe noul comandant lord Roberts și pe viitorul șef de stat major al trupelor englese lord Kitchener, carĭ vor debarca adĭ séu mâne pe pămêntul Africei.

*

„Figaro" publică un articol al unui ofițer de geniu rus, care între altele spune, că armata generalului Roberts va fi distrusă, căcĭ arta rĕsboiului cere un general tînĕr cu un șef de stat-major mai bĕtrân ca el; pe când din contră, Roberts e bĕtrân și Kitchener tînĕr.

In fine acest ofițer rus simte, că o mână de fer conduce pe Burĭ, și nu ar fi uimit de a audi, că acéstă mână se află la Postdam, locuința împĕratului Germaniei, unde, în liniștea cabinetului, se studiază mișcările strategice, carĭ pitr cablul dela Delagoa au distrus mii de Englesĭ și pot distruge și armata lordul Roberts.

Societatea comercianților români,

pentru comerciul levantin în Brașov.

Este în general cunoscut, că industria și comerciul au fost, sunt și vor fi în tot-déuna doi factori puternicĭ, carĭ prin temeliile înaintărei unei societățĭ, susțin etistența acesteia și dau avênt ridicărei unui popor în cultură.

Ne servesc ca bună dovadă astădĭ acele state ale Europei, carĭ prin industria si comerciu s'au ridicat la înalta tréptă a culturei impunênd acelora, carĭ în privința industrială și comercială au rĕmas înapoi.

Fără industriă și comerciu, un popor este mort, pentru-că în lipsa acestora nu se póte ridica nu póte ține rênd cu pop órele, carĭ s'au ocupat și se ocupă cu industria și comerciul.

Dinainte-i, și aude tropote de mii de-ar-
[mate,
Fum și bubuit de tunurĭ, bălțĭ de sânge
[închegate:
Și de-asupra se ridică fălfăind în sóre sté-
[gul
Libertății, ér sub umbra-i se deștéptă 'ntreg
[șirégul
Némurilor din robiă. El se vede acum că
[móre,
Nu-i putere sĕ-l ajute, sórtea e ne'ndură-
[tóre.

Și s'or aduna cu toții la priveghiŭ, și veseliă
Ii va fi prohodul, bietul! Clopotele, — cine
[scie? —
Pentru el le-or trage, orĭ pentru cel ce vine
[sĕ-i ia locul:
Lumea asta așa-i croită, tóte se duc cu no-
[rocul!
Buza-i e de sete friptă, și-a cerut apă sĕ
[bee:
Dér om n'a fost sĕ-l asculte, și nicĭ mână,
[ca sĕ-i dee.
Toțĭ s'au adăpat din munca-i și astădĭ strigă
[„sĕ trăéscă
Vécul nou!" și 'n cupe vinul vechiŭ ș'au
[pus ca sĕ-l golécsă.

Nu cu glas de osanale, ci cu plâns și tân-
[guire
Vĕ gătițĭ de acum sĕ-i dicețĭ vecĭnica lui
[pomenire.
La cap cruce nu-i mai punețĭ, n'a iubit'o
[nicĭ-odată,
'Șĭ-ar fi numai o ocară pentr'o ființă sbu-
[ciumată.
Ingropațĭ *vécul luminii*; după el ce-o sĕ ur-
[meze?
— Sórele de apune, iese altul ca sĕ lumi-
[neze?
Vécul unui întuneric, vécul orbei necredințe
O sĕ vină apoi? Și 'n inimĭ n'o mai viețui
[căință?
Nice Dumnedeu, nicĭ lege, apostațĭ vor fi
[cu toții?
Nu le-or trebuì bisericĭ și vor alunga preoții?
. . . .
Eu îl plâng; mai bun ca dênsul, altul sciu
[că n'o sĕ vină,
Bun séu reu, a fost sub sceptru-i câte-o
[radă de lumină,
Câte-un ideal, cum cresce tómna 'n câm-
[purĭ câte-o flóre
Mai târdie, care-o uscă dorul, dorul după
[sóre.

— Biet moșnég, cu amărăciune astădĭ mĕ
[despart de tine
Mi-ai luat copilăria, cu plăcerile-i senine
Și mi-o ducĭ cu tine 'n grópă. Dă-mi-o,
[dă-mi-o înc'odată
S'o trăesc din nou, că-mĭ pare, ca o dra-
[goste visată.

I. M—r.

Burii în Africa de médă-di.

Regimul engles, ce fù întrodus în colonia Cap din Africa de sud pentru durată la începutul acestui veac a avut în total o bună înrîurire asupra desvoltării acestei colonii, mai ales în privința economică. Cu Burii însĕ Englesii nu mult s'au avut bine.

Cele dintâiŭ neînțelegerĭ între Englesĭ și Burĭ s'au-iscat din pricina Negrilor. Burii nu umblau sĕ estermineze pe Negrii, cum au făcut'o anglo-saxonii cu Indienii; Burii tratau și făceau învoelĭ cu Hotentoții și cu Caprii, carĭ le cedau pămêntul necesar în schimb de atâtea și atâtea vite. Dér Burii totușĭ se purtau cu mare asprime față cu sclavii lor negri și față cu lucrătorii negri, carĭ, dice-se, erau privițĭ de óm liberĭ. Ca sè-i țină în frêu, îi pedepsi adese-orĭ gróznic.

Venìră acum misionarii englesĭ în țé ca sĕ facă propagandă religiósă între Neg și ei dădeau ascultare plângerilor Negril indigenĭ asupra maltratărilor și schingiuir lor, ce aveau sĕ le sufere din partea Bu rilor. Misionarii au îndemnat pe locțiitoru engles Cradock la 1812 sĕ pună la ca mare cercetare, în urma căreia 28 Bu 4 Bure au fost acusațĭ de omor și de g vătĕmărĭ corporale a Negrilor indigenĭ.

Dintre aceste numai 3 casurĭ de om și șépte casurĭ de grea vătĕmare corporală au putut fi dovedite, ér în cele din ur au fost achitațĭ aprópe toțĭ acusații. De de atuncĭ a rĕmas ca un ghimpe în inim Burilor, carĭ priveau în misionarii engles pe dușmanii lor. Nicĭ aceea nu i-a putu mulcomì, că locțiitorul Cradock a străfor mat arenda vremelnică a pămênturilor co loniștilor, în arendă ereditară, ceea ce e o mare concesiune făcută Burilor. Aceșt

Liberă este industria, liber este și comerciul și cu tăria sunt susținute și de legile statelor.

Recunoscință se cuvine industriașilor, carĭ din producte crude, cum le-au lăsat natura, produc articolĭ de comerciu, pe carĭ îĭ espun în piețele publice, și tot așa recunoscință se cuvine comercianților, carĭ importéză și esportéză acești articulĭ, provĕdênd omenimea cu cele necesare.

Brașovul, numit „picior de rai“ era odinióră centrul și puterea comerciului în Ardeal și România. In mod simțitor a regresat însĕ din causa multor neajunsurĭ, dér cu deosebire din causa cunoscutului resboiŭ vamal cu România. Cu tóte acestea veteranii comercianțĭ ai Brașovului, n'au descurajat, ci și-au strîns rêndurile, reconstituindu-șĭ societatea de sine stătător sub numirea „Societatea comercianților românĭ, pentru comerciul levantin“, avênd ca scop înaintarea și promovarea industriei și comerciului, mai ales a celui levantin, sprijinirea și ajutorarea comercianților pe terenul comerciului.

Mult au lucrat pe terenul acesta vechii noștri comercianțĭ și, décă a urmat în anii din urmă și o stagnare, acésta este a se atribui mai mult unor împrejurărĭ independente de voința membrilor. Cu atât mai mare ne este bucuria vĕdênd, că la stăruința câtor-va dintre bărbații fruntașĭ ai societății, promite a-se porni un nou avênt în sînul acestei societățĭ.

Lunĭ, în 8 Ianuarie, a treia ḑi de Crăciun, societatea și-a ținut adunarea generală, la care au luat parte un număr însemnat de comercianțĭ românĭ, toțĭ purtând la inimă cel mai viu interes față de causa societății.

Conform programului, a fost la ordinea ḑilei: 1.) Raportul general, care s'a cetit și lua. spre sciință. 2.) Rațiociniile pe 1898/1899, ca[illegible] fiind censurate prin o comisiune censu[illegible]óre, s'au aflat în bună regulă. 3.) S'a st[illegible]rit budgetul anului 1900 și s'a constatat [illegible]rea societății în valóre de 15 mii florin[illegible]. 4.) S'a dat absolutor comitetului. 5.) [illegible] urmat alegerea unui comitet pe un nou period de 3 anĭ, fiind aleșĭ cu unanimitate: Președinte, Todor Nicolau, vice-președinte Nicolae P. Petrescu, controlor Ión Dușoiu, secretar Gregoriu Maior, apoi Ión Săbădeanu, Dr. N. Mănoiu, [illegible]remias nepoții, D. Munteanu, T. Spuderca și Gr. Birea.

După alegerea comitetului, a urmat desbatere și deliberare asupra petițiilor întrate; s'au luat mai multe disposițiĭ cu privire la modul de înaintare a societății și s'au desbătut și alte propunerĭ.

Aflu necesar a aminti, că membrii ai societății pot fi nu numai comercianții din Brașov, ci orĭ-și care comerciant român. Cine se înscrie, face cel mai bun serviciu causei.

Societatea acésta îngrijesce de crescerea și plasarea de învĕțăcei românĭ la comerciu; ajutoră pe membrii în întreprinderile lor la cas de lipsă; imparte ajutóre celor lipsițĭ etc.

Cu un cuvênt, în tóte direcțiunile stărue pentru înlesnirea și promovarea comerciului între Românĭ.

Ca sĕ mai vorbesc de importanța unei reuniunĭ ca acésta la noi până acum singură în felul sĕu, de-ocamdată nu aflu de lipsă. Va veni, așa cred, timpul încurênd, când se va vorbi și mai pe larg. Ceea-ce am dorit de-ocamdată este, ca sĕ atrag atențiunea Românilor asupra ei și îndeosebĭ a comercianților noștri, despre carĭ cred, că-șĭ vor ține de datorință și ambiția națională, de-a se grupa în jurul ei și a o sprijini cu căldură.

X.

SCIRILE ḐILEI.

— 31 Decemvre v.

„Fundațiunea Ioan Petran“. Cu privire la testamentul fericitului Ioan Petran, despre care am scris în numĕrul de Crăciun al ḑiarului nostru, se mai comunică din Clușiŭ următórele amĕnunte: Testamentul a fost scris încă în anul 1888, dér nimenea, nicĭ chiar martorii n'au cunoscut cuprinsul lui până după mórte, deóre-ce la dorința testatorului martorii au subscris testamentul fără a-l cunósce. Averea testată de el, care representă, precum scim, un capital de *80—85,000 fl.* séu 160—170,000 coróne, va purta numele: *„Fundațiunea Ioan Petran“*. Ea va sta în administrarea Asociațiunei, care în privința scopului lăsămêntului va dispune după propria-i judecată. In testament, Petran arată dorința sa cu privire la venitele fundațiunei, anume: *1) ajutorarea studenților sĕracĭ românĭ*, avênd a se lua în deosebită considerare studenții din comitatul Cojocnei; *2) ajutorarea învĕțăceilor românĭ* meseriașĭ; o altă parte din venite este a se împărți ca *ajutor acelor țĕranĭ harnicĭ românĭ din comitatul Cojocnei, carĭ prin propria lor muncă pot dovedi, că și-au făcut o stăricică.* Rĕposatul a mai dispus, ca din fundațiune sĕ se dea în fiă-care an un ajutor de 60 coróne școlei române gr. cat. din Gilău, care e comuna sa natală. Venitul întregei averĭ îl va folosi, până va fi în viĕță, vĕduva rĕposatului, d-na Francisca Petran născ. Incze de Nagybaczon, ér după mórtea sa capitalul va trece în mânile Asociațiunei. Pentru casul, când Asociațiunea n'ar mai fi, fundațiunea are sĕ trécă în administrarea metropoliei de Alba-Iulia și Făgăraș, pe lângă observarea acelorașĭ condițiunĭ.

Crăciunul în Bucurescĭ. Vinerĭ, 24 Decemvre, la órele 12 din ḑi, I. P. S. S. Metropolitul-Primat, încungiurat de înaltul cler, s'a înfățișat la palatul din capitală cu Sântele icóne, și în presența MM. LL. Regelui și Reginei, precum și a Principelui Carol, de față fiind Curtea Regală, a făcut rugăciunile obicĭnuite. După sânta ceremonia, Majestățile Lor bine-voiră a reține pe Inalt Prea Sânția Sa la dejun.

— *A doua ḑi de Crăciun* la órele $9^3/_4$ diminéța, Regele Carol, însoțit de adjutantul de serviciŭ, a mers la Paraclisul dela Metropolia, spre a asculta S-ta Liturgie. La sosire Suveranul a fost primit de Metropolitul-primat, încunjurat de înaltul cler, precum și de prefectul poliției capitalei. La órele $10^1/_2$ micul Principe Carol a fost condus la Paraclis, spre a asista la serviciul divin. După terminarea serviciului, Majestatea Sa a trecut în apartamentele Metropolitului-Primat, unde a bine-voit a felicita pe I. P. S. Sa pentru ḑiua onomastică și a vorbi cu persónele presente. Apoi Regele, împreună cu principele Carol, s'au întors la palat.

— „Pomul de Crăciun“, organisat în ajunul Crăciunului la Teatrul Național în folosul fondului de reservă al artiștilor, a avut un frumos succes. Dela intrărĭ și tombolă s'au încassat vre-o 9000 de lei, dintre carĭ 4000 lei au rĕmas câștig net.

Crăciunul în Orăștiă. Ni-se scrie: Poporul român din Orăștiă a avut ést an Crăciun mai sĕrbătoresc ca în alțĭ anĭ. A fost mai sĕrbătoresc, pentru-că a avut plăcutul prilegiŭ de-a puté asculta mai multe colinde cântate de un puternic cor de junĭ, țĕranĭ și inteligențĭ, (vre-o 30 de toțĭ), care ni-a desfĕtat într'adevĕr peste așteptare. Corul, în 4 vocĭ, a fost instruat de d-l învĕțător *Ioan Branga*, și a cântat în ajun la câte-va familii sub conducerea dirigentului sĕu, ér la altele sub a d-lui *I. Cușuta*, adunând banĭ, nu pentru sine, ci pentru fondul *Reuniunii române de cântărĭ*, ce se intenționéză a se înființa aicĭ. Au adunat aprópe 40 fl. dela familiile inteligente, la carĭ au cântat. N'a putut cânta la multe, fiind timpul fórte nepotrivit, căcĭ ploua tare. In ḑiua întâi de Crăciun apoi, și în a doua corul a desfătat numerosul popor, ce umplea biserica gr. or. E fórte laudabilă pregătirea acestui cor și cu colinde; cu atât mai mare laudă merită corul, cu cât chiar și cei mai pretensivĭ în ale musicei au recunoscut cu drag, că a cântat admirabil.

Crăciunul Românilor din Sofia. „Un pom de Crăciun“ al Românilor din capitala Bulgariei a fost organisat în séra de 23 Decemvre la școla română din Sofia de sub direcțiunea d-lui Ionescu. Cu acéstă ocasiune s'a dat o frumósă serbare la care au participat personalul agenției diplomatice române, membrii coloniei române și școla. Corul școlei a cântat mai multe imnurĭ și în urmă s'au împărțit îmbrăcăminte, încălțăminte, diferite obiecte, fructe și bombóne la elevĭ și eleve. Serbarea a reușit nu se póte mai bine.

Pentru masa studenților dela școlele medii și superióre din Brașov au întrat următórele contribuirĭ:

a) Pe lista Nr. 195 (colectont d-l director al „Munteniei“, Ofenbaia *cu total 61 coróne* și anume: „Munteana“ societate de credit pe acții 20 cor., Ioan Danciu protopresbiter 10 cor., Ioan F. Tordai preot 4 cor., D. Muntean 3 cor., V. Bumbuț preot 3 cor., George Lazar preot 4 cor., Vasiliu Rusu, proprietar 2 cor., Moise Tir 2 cor., Simion Samuilă 4 cor., Nicolau Fodorean 5 cor., G. Nicorescu 4 cor.

b) Pe lista Nr. 234 (colectant d-l Petru Nemeș, notar public, Brașov), d-l Petru Nemeș notar public, ***10 cor.*** *an de an.*

c) Ioan Dariu în loc de rĕscumpărare *felicitărilor de anul nou 4 cor.* — Direcțiunea școlelor își esprimă cele mai vii mulțămite pentru aceste nobile darurĭ.

Goștilenii a doua-óră în Viena. Din Deșiŭ i-se scrie „Tribunei“: Măcelul dela Goștila aduce noue și noue momente. Cei doi fruntașĭ ai comunei, carĭ au umblat la Viena, prigonițĭ fiind de gendarmĭ, ca autori moralĭ ai „revoltei“ și „agitatorĭ“, s'au refugiat prin pădurĭ. După-ce mai apoi au telegrafat la Viena, cerênd fără succes scut, s'au dus a doua-óră la Maiestatea Sa. In 25 Decemvre n. 1899 ḑiua Crăciunului catolic, au sosit în Hofburg. A doua ḑi, în 26 Dec. au fost primițĭ în *cancelaria de cabinet a Maiestății Sale*, unde au enarat totul despre măcel și prigonirea lor. Li-s'a dat un *salvus conductus*, în tótă regula, cu care acum umblă neconturbațĭ.

Schimbare de fișpan. Lui „Kel. Ert.“ i-se anunță din Brașov, că fișpanul de aicĭ *Maurer* dela 1 Ianuarie st. n. a luat un concediu de trei sĕptĕmânĭ pentru restabilirea sĕnĕtății sale sdruncinate. Se crede, adauge numita fóie, că amintitul fișpan se va retrage dela postul sĕu după acest concediu. „Acésta, — dice fóia ungurésca, — Maghiarii din Brașov nu o vor regreta, fiind că și ultimele întêmplărĭ au dovedit, că la Brașov e lipsă de-o mână mai energică în interesul ideii de stat maghiar.“

Nascerea unei principese. Din Gotha a sosit alaltăerĭ vestea, că principesa Maria a României, care se află de aprópe o lună la rudele sale în Germania, a născut o fetiță în castelul dela Friedenstein. Consiliul de miniștri, soțiile miniștrilor și numĕróse dómne din societatea bucurescénă au trimis telegrame de felicitare principesei moștenitóre Maria și familiei domnitóre din Anglia, prințului Leopold de Hohenzollern, prințului de Coburg-Gotha și rudelor familiei princiare.

Festivitate în onórea lui Baccelli. Studenții Ieșenĭ organiséză o mare festivitate în onórea d-lui Baccelli, ministrul italian de instrucțiune publică, ca rĕspuns la manifestațiunile făcute Românilor la congresul Orientaliștilor dela Roma. Acéstă festivitate se va da în ḑilele de 1 și 2 Februarie. — E vorba ca la Teatrul Național din Bucurescĭ sĕ se dea în curênd o representanțiune pentru a se spori fondul necesar pregătirilor, ce se fac în vederea marelui festival italo-român din Iașĭ. Representația se va da cu concursul d-rei Agata Bârsescu.

---

de atuncĭ pierdură tótă încrederea în Englesĭ.

In asemenĭ împrejurărĭ locțiitorul lord Somerset (1814—1826) a venit la ideia de a aduce în țéră coloniștĭ englesĭ, cu carĭ sĕ se apere în contra elementului olandez. Așa merseră la Cap vre-o 200 de lucrătorĭ meseriașĭ din Scoția. După aceea se colonisară acolo 200 soldațĭ, carĭ își terminaseră serviciul militar, ér parlamentul din Londra a încuviințat peste un milion de francĭ pentru ușurarea colonisării cu Englesĭ. Atuncĭ s'au anunțat vr'o 90,000 persóne din Anglia, Scoția, Irlanda, din carĭ au fost alese 4000—5000 persóne, ca apte pentru colonisare, carĭ apoi au fost transportate rêndurĭ-rêndurĭ. In capul transporturilor se aflau mai cu sémă preoțĭ englesĭ.

Sub regimul englesesc s'a promovat nu numai economia, ci și cultura. Incetul cu încetul s'au clădit 54 bisericĭ (și 2 moschee pentru Muslimĭ) și s'au înființat 120 de școlĭ. Acésta era cu atât mai de lipsă, cu cât Burii locuiau fórte rĕsfirațĭ și în marĭ depărtărĭ de olaltă, așa că de pildă în 1806 din 3400 copii în ținutul Grauff-Remet din causa marilor distanțe numai 120 puteau sĕ ajungă la o școlă. Și Burii erau bogațĭ de copii; adese-orĭ erau într'o familiă 12 copii și mai mulțĭ.

Cu tóte astea Burii n'o puteau duce cu Englesii, din patru cause. Mai întâiu regimul engles era fórte absolut; ceea-ce se poruncea în Londra, se esecută în Cap fără nicĭ o considerare. Acésta lovea în simțul de libertate al Burilor. Al doilea: Burii pentru economia de vite și cultura grânelor și a viilor lor, aveau neapĕrată lipsă de Negri indigenĭ. La 1830 ei aveau dér cu totul vre-o 35,000 de sclavĭ negri. Aceștia au fost declarațĭ liberĭ la 1833 printr'o hotărîre a parlamentului engles dimpreună cu sclavii din celelalte colonii britanice; ér stăpânilor lor li-s'a votat despăgubire, una a treia parte din prețul sclavilor. Și Burii erau în drept așa-dér a pretinde 25 milióne francĭ despăgubire; dér ei parte nu primiră nimic, parte numai puțin, findcă funcționarii englesĭ păpară banii. Dér chiar sĕ fi primit suma întrégă — Burii nu puteau fi mulțămițĭ, căcĭ pierdură o însemnată putere de muncă, căcĭ sclavii eliberațĭ nu voiau sĕ se tocméscă ca lucrătorĭ liberĭ pentru plată, ci deveniau în cea mai mare parte nisce periculoșĭ vagabonḑĭ. In legătură cu acésta mai era încă a treia causă de nemulțumire. După liberarea sclavilor guvernul engles a luat și partea Negrilor independențĭ și a desființat așa numitul drept de represaliĭ. Păn' aci adecă Burii, ca sĕ pedepsescă pe Cafrii pentru jafurile lor, și sĕ bage frică în ei, îndată ce se 'ntêmpla o hoțiă séu un jaf din partea Negrilor, rĕspundeau prin aceea, că aprindeau satul cel mai apropiat al Cafrilor și goneau vitele acestora. In urma raporturilor făcute de misionarĭ, ministrul engles al coloniilor a interḑis acésta. In fine a mai amărît pe Burĭ fórte guvernul engles prin aceea, că *a oprit folosirea limbei lor materne* (olandese) *înaintea tribunalelor și a dispus a se înainta la judecătorii hârtii numai în limba englesă.*

Din aceste cause diferite *Burii* luară în cele din urmă hotărîrea *de a emigra din colonia Cap și de a-și căuta nouĕ locuințe în afară de cercul de putere al Englesilor*, unde sĕ pótă trăi cum le place. „Ne trebue iérbă și libertate“, acésta era devisa lor. Burii cum erau fórte religioșĭ, se gândeau la părăsirea Egipetului de cătră Evrei, ca sĕ scape de sclavia și sĕ devină liberĭ. Așa voiau sĕ-șĭ caute și Burii țéra făgăduinței, unde sĕ pótă trăi și sĕ-șĭ pótă face rugăciunile lor liniștit. In lungile lor escursiunĭ încóce-încolo spre a afla țéra dorită, Burii își făceau în comun rugăciunea lor de séră după obiceiul strict, cântecul psalmilor lor se amesteca cu urletul șacalilor și cu răcnetul leilor.

Faptul, că un Bur cu numele Frederic Bezuidenhont, care a fost acusat de a fi chinuit pe un Hotentot și nu s'a înfățișat înaintea judecătoriei, a fost împușcat de soldații englesĭ, a dat semnalul isbucnirei nemulțumirei celei marĭ. Vre-o 10,000 de Burĭ se puseră la 1835 în mișcare; ei o porniră în cete cruciș și curmeḑiș prin țéră, dér tot depărtându-se de colonia Cap;

Inmulțirea gendarmilor. E vorba, că în ministerul de interne se fac planurĭ pentru o nouă înmulțire a gendarmilor. Au sosit, așa se dice, mai multe plângerĭ la ministerul de interne, de prin diferitele părțĭ ale țĕrei, că numĕrul de astădĭ al gendarmilor nu e suficient pentru menținerea ordinei și pentru apĕrarea vieței și a averei cetățenilor, din care motiv se cere înmulțirea lor. Și guvernul maghiar, pe lângă tótă crisa financiară în care se găsesce țéra, a decis satisfacerea acestor dorințe și în consecință va înmulțì gendarmeria, mai ales *prin părțile locuite de naționalitățĭ.*

Meseriașĭ românĭ în Orăștiă. După o statistică a „Bunului Econom“, noul diar român din Orăștiă, numĕrul meseriașilor românĭ în acel oraș e în continuă crescere. Adĭ se află în Orăștiă vre-o *77 de măeștri românĭ* împărțițĭ în 18 branșe; zidarĭ sunt 23, bĕrdașĭ 10, pantofarĭ 9, cojocarĭ și ciobotarĭ câte 5; morarĭ 4; têmplarĭ, pielarĭ, tipografĭ câte 3; faurĭ, bărbierĭ, pânzarĭ câte 2; pălărierĭ, rotarĭ, măcelarĭ, edificătorĭ, tinichigii, sitarĭ câte 1. *Sodalĭ* sunt vre-o 42, *învĕțăcei* vre-o 74. Fiind în numĕr atât de frumos, meseriașii noștri din Orăștiă voiseră sĕ se constitue în anul espirat 1899, intr'o reuniune, dér guvernul unguresc nu i-a lăsat.

Cabinet de lectură în Brașovul-vechiŭ. Ni-se comunică: Corul bisericei române din Brașovul-vechiŭ, înființat la stăruința parochului local Iosif Maximilian, prin fostul profesor de musică la școlele rom. medii din Brașov, d-l Timoteiŭ Popovicĭ, va da în séra de Bobotéză 6 Ianuarie v. 1900, o producțiune teatrală musicală, al căreia venit se va folosi, la stăruința aceluiașĭ paroch, spre scopul înființărei unui *cabinet de lectură* pentru tinerimea din Brașovul-vechiŭ. Noul avênt spre progres, ce cu sîrguință mare îĭ ia tinerimea nóstră din Brașovul-vechiŭ, reclamă sprijinul binevoitor al publicului nostru iubitor de progres, care sperăm, că nicĭ în viitor nu va întârdia a da tinerimei ajutorul dorit.

Esundarea Arieșului. Ni-se scrie cu data 26 Dec. st. v.: De 4 dile, jumĕtate comuna nóstră *Agârbiciu*, lângă Turda, este sub apă. Acéstă surprindere durerósă ni-a adus'o rîul Arieș. In ajunul Nascerei pe când ne pregăteam sĕ mergem la rugă, făcêndu-se o rupere ne mai pomenită de ghiață, s'a strîns ca nisce munțĭ uriașĭ de către Turda și venind în lung și în lat, s'a isbit de podul, ce trece peste acest rîu lângă Agârbiciu, unde s'a și oprit. Neavênd apa loc de a-șĭ urma cursul ei în jos, s'a revĕrsat peste comună cu stâncĭ marĭ de ghiață și în trei pătrare de óră partea din jos a comunei numită „Alszeg“ îțĭ presenta o înfățișare grozavă; strigăte, țipete nesfêrșite se audiau din gura celor, ce se aflau în pragul morții. Ca sĕ pótă eși cum-va din locul, în care se afiau, nu era cu putință, ci fiă-care căuta a-șĭ afla scăpare prin podurile caselor, șurilor, grajdurilor, prin pomĭ etc. unde se suiră cu copiiĭ cu tot, și așa s'au scutit timp de o óră, până ce se dete alarma în comuna întrégă, când apoi s'a început cu plutele scăparea familiilor, precum și a vitelor, care mugeau și sberau, aflându-se în apă până peste creștet. Vestmintele însĕ, bucatele și tóte ale casei, cădură pradă apei. Viéță de om nu s'a perdut, dér și pe când scriu aceste rêndurĭ este numai o mare de apă. Suntem 200 familii, între carĭ 80 Românĭ tot ce avem ni-se face nimic: vestmintele bucatele, ér casele ni-se prăbușesc vĕdênd cu ochii. Ast-fel triste dile ni-a adus nouĕ moș Crăciun, care pentru noi n'a fost nicĭ alb, nicĭ negru, ci de apă.

Espulsarea unui Evreu. Cetim în „România Jună“ din Bucurescĭ: Printr'un jurnal al consiliului de miniștri s'a decis espulsarea din țéră a jupânului Davis Trietsch, care sub pretextul, că dă sfaturĭ Ovreilor, ce vor sĕ emigreze în Cipru și America, făcea propagandă anti-românéscă și ațîța populațiunea ovreiéscă in contra Românilor. ...Am dori sĕ scim pe când onor. cons. de miniștri va mai încheia asemenea bine-făcĕtóre jurnale?...

Cununiă. D-l *Alesandru Simon* din Sângeorgiul de Câmpiă și d-ra *Cornelia Bran* din Sâncel, lângă Blașiŭ, se vor cununa în 21 Ianuarie n. 1900 în biserica din Sâncel. Dorim fericire tinerei părechĭ!

Doi Croațĭ pribegĭ. O fóiă croată publică nisce amĕnunte interesante despre pribegia norocósă a doi Croațĭ. Inainte de acésta cu un an și mai bine ei plecară din Karlstadt prin diferitele ținuturĭ și localitățĭ, producêndu-se cu cântece și jocurĭ naționale croate. Cel mai în vêrstă, *Seljan* Mirko, îșĭ puse de gând sĕ umble lumea întrégă. El luà cu sine și pe fratele sĕu Stefan, care tocmai acum a încunosciințat pe cunoscuții sĕi din Agram despre sórtea, la care au ajuns. După cum se scrie, prin Dsibuti ei au trecut în Abisinia. In *Harar* s'au întêlnit cu espediția francesă a majorului *Marchand,* care tocmai se întorcea din Fashoda spre Dsibuti. Cei doi musicanțĭ croațĭ au fost bine primițĭ de Francesĭ, majorul Marchand și căpitanul Baratieri li-au însemnat numele în diarul lor. Plecând din Harar în timp de 30 de dile pribegii au ajuns în fine la capitala Abisiniei, *Adis Abbeba,* unde au cercetat mai întâiŭ pe primul ministru al negusului, adecă pe călĕtorul de origine elvețiană *Ilk.* Acesta i-a presentat lui Menelik. La curtea regelui, Croații au făcut cunoscința contelui *Leontijev,* guvernatorul provinciei equatoriale. Lui Leontijev i-a plăcut mult de cei doi croațĭ și i-a îndupleat sĕ rĕmână în Abisinia. Seljan Mirko, fratele mai în vîrstă, fù numit vice-guvernor al provinciei equatoriale, ér Stefan locțiitor al sĕu. Numirea lor s'a făcut pe timp de doi anĭ. Unul are salar de 7700 francĭ, celalalt de 4800 francĭ. Rĕtăcitorii croațĭ nu-șĭ schimbă acum posiția c'un viceșpan din Croația. Așa-i norocul!

Despărțĕmêntul Făgăraș al Asociațiunei.

Făgăraș, 29 Decemvre v. 1899.

Lunĭ, în 27 Decemvre 1899 st. v. adecă a treia di de Crăciun, comuna *Beclean* de lângă Făgăraș a avut o prea frumósă sĕrbătóre. S'a ținut aicĭ în astă di adunarea generală a despărțĕmêntului Făgăraș al Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român.

Acéstă adunare generală — fiind postul de director vacant, ér vice-președintele comitetului, d-l protopop Iuliu Dan, fiind prin bólă împedecat de a participa — a fost condusă și presidiată de d-l Dr. *Ioan Turcu,* advocat în Făgăraș, ca cel mai în etate dintre membrii comitetului.

Pe la 9 óre diminéța au sosit dela Făgăraș pe hotarul comunei Beclean membrii comitetului, d-nii: Dr. Ioan Turcu, Dr. Ioan Șenchia și Ioan Dejenariu, însoțițĭ de vicarul Făgărașului, d-l Iacob Macaveiu, și de d-l Nicolae Borzea, preot. Aci au fost întimpinațĭ de vre-o *30 călărețĭ* din Beclean, condușĭ de fruntașii comunei. Notarul cercual d-l Ioan *Benția,* care încă făcea parte din frumosul banderiu, a salutat comitetul în cuvinte potrivite, la care a rĕspuns d-l Dr. Ioan Turcu, mulțumindu-le și accentuând, că este fórte frumos, că Beclenenii sciu sĕ stimeze și cinstéscă în mod așa de demn instituțiunile nóstre culturale.

Insoțițĭ astfel de călărețĭ, membrii comitetului și ceilalțĭ óspețĭ au mers la biserică, unde parochul local, d-l Nicolae *Clonția* oficia serviciul divin. După eșirea din biserică au făcut visite pe la fruntașii comunei, la paroch, la învĕțătorĭ, la notar, primar și vice-notar. Către 12 óre s'a început ședința, pe care între însuflețite esclamărĭ de „sĕ trăéscă“ a deschis'o d-l Dr. Ioan Turcu ca președinte, prin o prea frumósă și instructivă cuvêntare, ce adunarea generală a decis sĕ ia la protocol și sĕ se publice.

Notarul adunărei, d-l Dr. Ioan *Șenchio,* cetesce raportul general despre activitatea comitetului, ér cassarul, d-l Ioan *Dejenariu,* a cetit raportul despre starea cassei, conform căruia în anul espirat s'a incassat peste tot 215 fl. S'au spesat 10 fl., s'a trimis la centru 154 fl., ér 41 fl. ca competență după statute rĕmân despărțămêntului pentru acoperirea lipselor sale.

Ambele raporte, la propunerea comisiunei însărcinate cu studiarea lor, s'au primit și comitetului și cassarului 'i s'a dat absolutor.

S'a esprimat mulțămită protocolară fostului director, Rosmului Vasilie Rațiu, fost vicar al Făgărașului. Apoi adunarea generală și-a esprimat regretele pentru trecerea din viéță a regretatului Vasile Stanciu căpitan în pensiă, fost membru pe viéță al Asociațiunei.

Taxe dela membrii la acéstă adunare generală au incurs *115 fl.*

S'a statorit budgetul pe anul 1900 și s'a decis, ca comitetul sĕ îngrijéscă, ca adunările despărțĕmêntului în viitor sĕ se țină pe timp de vară, și anumit înainte de adunarea generală centrală a Asociațiunei. S'a ales de director al despărțĕmêntului d-l Iacob *Macaveiu,* vicar foraneu gr. cat.

Fiind tóte obiectele pertractate, președintele mulțumesce tuturor celor, carĭ au participat la acéstă adunare generală și cu deosebire poporului din Beclean, care atât bărbații, cât și femeile, ba chiar și copiiĭ de șcólă s'au presentat în numĕr mare. Arată din nou mărețele scopurĭ ale Asociațiunei și rógă pe cei presențĭ, ca sĕ împărtășéscă cele vĕdute și audite aici și acelora dintre ai lor, carĭ nu au putut participa la acéstă adunare, rugându-i și îndemnându-i, ca fie-care după putință sĕ ajute scopurile Asociațiunei. Intre repețite esclamărĭ de „sĕ trăéscă“ declara apoi adunarea de închisă.

A urmat apoi un prând comun tot în edificiul școlei, la care au partipat cam 50 de persóne, bărbațĭ și femei. S'au ridicat câteva toaste oficióse și apoi alte multe neoficióse.

Primul toast l'a ridicat președintele adunărei, d-l Dr. Ioan Turcu, pentru Maiestatea Sa monarchul, sub a cărui domnire s'a înființat Asociațiunea. Toastul fù ascultat stând în picióre, ér în urmă s'a cântat imnul poporal acompaniat de musică. Al doilea toast l'a ținut d-l Victor Macaveiu pentru Comitetul central al Asociațiunei, d-l Dr. Ion Șenchia vorbì pentru d-l vicar Macaveiu, ca director de nou ales al despărțămêntului, d-l preot Maximilian Răcianu a toastat pentru comit. despărțămêntului. S'a mai toastat apoi pentru comuna Beclean și inteligența ei în frunte cu poparochul local și apoi pentru multe alte persóne și realisarea de[illegible]lei și speranțe frumóse.

Astfel acéstă ad[illegible]re generală, deși în timp de iérnă, s'a ținut cu bun resultat și participanții au fost pe deplin mulțumițĭ și mângăiațĭ în inimele lor pentru bunele impresiunĭ, ce le-a făcut asupra lor adunarea. Óspeții au stat la olaltă la masă până séra séra către 9 óre, când au început cu încetul sĕ se depărteze.

Cei din Beclean, unii din Făgăraș și din popor, au rĕmas însĕ acolo, căcĭ arangierii au dus dela Făgăraș nisce bunĭ musicanțĭ, carĭ au cântat în decursul banchetului începênd cu „Deșteptă-te Române“, și séra au cântat de joc, ce s'a continuat între inteligență și popor până târdiu cu multă animațiă.

Felicitările de anul nou.

In locul felicitărilor de anul nou, a început tot mai mult a se întroduce și între noi practicul obiceiu, de-a încunjura cheltuéla zadarnică, ce se face cu trimiterea

---

adeseorĭ fură omorîțĭ de ei sute de lei; numai după năvălirile neașteptate ale Cafrilor, când fură ucișĭ vre-o 120 Burĭ și vre-o 250 femei și copii de ai lor, vĕdură că era de lipsă sĕ se unéscă mai strîns și sĕ 'ntroducă disciplina militară între ei. Ca la vre-o 5000 de Burĭ se duseră sub Petru Retief spre Alpii sud-africanĭ, spre munții Draken cei de peste 3000 metri înalțĭ, și trecênd peste acest lanț de munțĭ, se coborîră în binecuvêntatul *Natal,* „grădina Africei de sud“. Pieter Retief trădat de prințul cafru Dinguan, a fost asasinat împreună cu mulțĭ soțĭ ai lui; dér nouĕ cete de Burĭ sub conducerea lui *Andries Pretorius* (cel ce până la anul al 15-lea al etății sale a visitat o școlă latinéscă, ér mai târdiu devenì econom) și a lui *Gert Maritz,* au rĕsbunat pe frații ucișĭ în Decemvre 1837 printr'o învingere sângerósă pe locul, unde mai târdiu în memoria lui Pieter Retief și a lui Gert Maritz, s'a întemeiat capitala noului stat, *Pietermaritzburg.*

Speranța Burilor însĕ, că în Natal vor puté trăi după pofta inimei lor, a fost deșertă. Indată ce țéra a fost adusă la înflorire prin diligința Burilor, Englitera a declarat, că supușii sĕi — și Burii au fost supușĭ ai ei — nu au dreptul, sĕ înființeze un stat propriu înaintea porților Capului, și a silit pe Burii din Natal cu forța la 1842 de a recunósce suveranitatea ei; după o victoriă englesă la Durban, Pietermaritzburg a fost ocupat milităresce. Aceia însĕ, carĭ n'au voit a se supune acestei violențe englese, au trecut érăși sub conducerea lui Pretorius, (care ca bărbat strict și totușĭ amicabil și ca om drept se bucura de-o mare și generală stimă) peste munții Draken și s'au aședat între fluviul Oranje, care se varsă în Oceanul atlantic și fluviul Vaal. Astfel s'a pus temelia *republicei Oranje.* După-ce însĕ locțiitorul engles Sir Harry Smith în Februarie 1848, în urma unui ordin al Reginei, a pretins pentru Anglia tot teritoriul african până la 25° lățime sudică, așa-dér și republica Oranje, și după-ce bătălia dela Boomplanto din 29 August 1848, cu tótă dibacea conducere a lui Pretorius și a eroismului Burilor, s'a decis în favórea Englesilor (carĭ erau 1200 față cu 600 de Burĭ) — mii de Burĭ o porniră, sub comanda lui Pretorius, a treia-óră la drum, trecură peste riul Vaal și întemeiară în „*Transvaal*“, între lupte fierbințĭ cu poporul belicos al Matabelelor, în Lydenburg, Zontpassberg și Utrecht trei nouĕ republicĭ de sine stătătóre; Matabelele fură respinșĭ și silițĭ a se retrage dincolo de rîul Limpopo. Locțiitorul engles Sir Harry Smith (după care un oraș din statul Oranje s'a numit Harrysmith, ér după soția sa a primit numele orașul Ladysmith în Natal) și-a dat zadarnice silințe de a îndemna pe Burĭ sĕ se reîntórcă în Natal.

In cele din urmă îi succese lui Pretorius a dobêndì la 17 Ianuarie 1852 — devenind Anglia mai concesivă în ajunul rĕsboiului anglo-rusesc — o convențiune cu Anglia (numită după rîul Sand, la țĕrmul căruia s'a încheiat, *Sand-river-convention*). Dispozițiunile principale ale acestei convențiunĭ au fost: Farmerilor emigrațĭ dincolo de fluviul Vaal li-se garantéză dreptul de autonomiă „fără de nicĭ un amestec al guvernului britanic“; se opresce orĭ-ce trecere a Angliei pe teritoriul de spre médănópte dela Vaal, ér Burilor li-se impune numai obligațiunea de-a nu încuviința în țéra lor nicĭ-odată altora sclavagiul, nicĭ a-l esercita înșișĭ. Acéstă convențiă „*Sand-river*“ a adus pe Burĭ la ținta lor de mult urmărită. A treia emigrațiune îșĭ aduse așa-dér ródele așteptate deja la cea dintâiu emigrare din colonia Cap.

Doi anĭ după aceea, la 1859, Anglia a dat libertate și statului Oranje; pe atuncĭ ea nu avea nicĭ voiă, nicĭ putere de a se hărțuì mai departe cu Burii. Cele patru republicĭ dela Potschefstroom, Lydenbur[illegible] Zontpausberg și Utrecht s'au unit apoi [illegible] 1859 în „*Republica sud-africană*“, avea sĕ fiă guvernată printr'un „Volksraad“ (representanța poporului) ales în tóte districtele de toțĭ indigenii albĭ, ca putere legislativă, și un președinte ales de toțĭ „Burgherii“ pe cincĭ anĭ, esercitând puterea esecutivă. Cel dintâiu președinte a fost fiiul lui Andries Pretorius, *Martinus Wessels Pretorius.*

felicitărilor prin postă și de a jertfi sumele economisite pe acéstă cale pentru anumite scopurĭ culturale și de binefacere.

La Făgăraș, de esemplu, membrii societății alese a Românilor au hotărît a rescumpĕra felicitările de anul nou și de ḑiua onomastică prin contribuirĭ, din carĭ sĕ se creeze un *fond permanent*, din ale căruia venite sĕ se dea ajutóre în haine la sĕrbătorile Crăciunului copiilor românĭ sĕracĭ dela ambele șcóle române din Făgăraș. Abia s'a adus hotărîrea și s'au și adunat dela 19 inșĭ 122 de coróne, așa basa fondului proiectat este deja pusă și acum se va convoca o adunare generală a contribuitorilor pentru a se înțelege asupra compunerei statutelor nouei reuniunĭ.

S'au mai incassat tot în loc de felicitărĭ anumite sume și în favorul mesei studenților românĭ din Brașov, ér la comitetul central din Sibiiu s'au adunat pentru Casa națională dela 107 persóne 433 coróne.

Tot pentru „Casa națională" s'au mai adunat și la d-l casar al despărțămêntului brașovean al Asociațiunei, d-l C. Aisĕr, mai multe contribuirĭ, carĭ nu sunt cuprinse în suma de mai sus.

Pentru astăḑĭ au mai incurs dela d-l Aisĕr *10 cor.* ca rescumpĕrare pentru felicitărĭ din partea d-lui Dr. Iancu *Mețianu* din Zĕrnescĭ. Amicii și cunoscuții contribuenților vor înțelege, că de astă dată nu au sĕ se aștepte la felicitarĭ de anul nou din partea lor, căcĭ ei și-au făcut datorința.

Producțiunĭ și petrecerĭ.

Societatea sodalilor românĭ „Lumina" din Brașov a arangiat și în anul acesta, ca de obiceiŭ, în séra primă de Crăciun, o producțiune urmată de petrecere colegială. Producțiunea a constat din cântărĭ, declamațiunĭ și teatru. Ea a fost întrodusă printr'un discurs al d-lui A. Vlaicu ca președ., dând poporului mai multe povețe practice. Urmă apoi o frumósă colindă: „Astăḑĭ prorociile", de G. Dima, esecutată de corul societății, sub conducerea d-lui St. Stinghe. Corul a mai esecutat: „Haidețĭ frațĭ" de N. Popovicĭ și „Trei păstorĭ", colindă de G. Dima. Corurile au făcut deosebită plăcere publicului, care nu mai slăbea cu aplausele. Unele din ele au trebuit sĕ fiă repetite. Printre cântărĭ a declamat d-l N. Cioflec „Eroii dela Plevna", d-l D. Bucă „Paul Chinezu", ér d-l L. Savu a predat greul și lungul monolog „Haimana". Toțĭ declamanții au secerat aplause vii.

Urmă după acestea teatrul. S'a jucat piesa: „Oltenii în Iașĭ", de G. D. Georgianu. Aci s'au distins în rolurile mai grele d-nii N. Purcărea, N. Ardeleanu, D. Bucă, G. Gall și G. Stinghe, carĭ toțĭ s'au achitat cu succes de rolurile lor; dér nu mai puțin au fost la locul lor și d-nii I. Roncea, Al. Benigal și N. Pernea, deși aceștia cu rolurĭ mai micĭ. In total piesa a produs multă ilaritate.

Producțiunea a fost peste așteptare succésă și în privința materială, după cum mai bine vor puté sĕ afle cetitorii din darea de sémă, ce-o publicăm mai jos. Spațiósa sală dela otel „Orient" (Nr. I) era întesată de lume, încât nu te puteai mișca; galeria încă era plină.

*

Tinerimea română din Herman va da o producțiune *musicală-teatrală* împreunată cu dans Dumінecă în 9 (21) Ianuarie, în sala otelului mare de-acolo. Inceputul la 7 óre séra. Intrarea: loc I 40 cr., loc II 30 cr. Venitul curat e destinat pentru înmulțirea fondului copiilor sĕracĭ. Ofertele se vor chita pe cale publică. Program: 1) Odă de Bolintineanu, declamațiune; 2) „Fetele casnice", cor mixt de Timoteiŭ Popovicĭ; 3) „Lupta dela Călugărenĭ", declamațiune; 4) Dor de călĕtoriă, cor mixt, de I. Movilă; 5) „Buzatul la biserică" de Speranță, declamațiune; 6) „Astăḑĭ prorociile", colindă, cor mixt. In fine se va representa piesa „Săpătorul de banĭ", comediă în 3 acte, localisată de A. Pop.

ULTIME SCIRI.

Londra, 11 Ianuarie. Se vestesce din Molteno, că într'o recunóscere făcută în nopțile precedente din Sierskskom, s'a constatat, că forțe numeróse de Burĭ *au ocupat Stormbergul*.

Cape-Town (Capstadt), 11 Ianuarie. Mareșalul lord *Roberts* și lord *Kitchener* au sosit aséră aicĭ.

Londra, 11 Ianuarie. Cu data de 8 Ianuarie se anunță dela Frère, că Burii au început des de dimineță canonada în contra orașului Ladysmith. Bombardarea continuă.

Foile anunță, că lord *Methuen* s'a îmbolnăvit și starea lui s'a înrĕutățit așa de tare, încât va trebui sĕ se reîntórcă în Europa.

Londra, 11 Ianuarie. Pressa de tóte nuanțele e fórte iritată în contra guvernului, pe care îl mustră, că a început rĕsboiul nepregătit.

Manchester, 11 Ianuarie. Lord *Balfour* a ținut un al doilea discurs, în care a ḑis, că nu voesce sĕ pretindă, că armata englesă este perfectă, însĕ ministeriul de rĕsboiŭ a avut o sarcină estra-ordinar de grea. Anglia a luptat pentru prima-óră în acest rĕsboiŭ cu un inimic compus numai din călărețĭ.

Londra, 11 Ianuarie. *Influeuza* bântue aicĭ în mĕsură mare. Au murit în cursul acestei sĕptĕmânĭ *1546 de ómenĭ.*

Madrid, 11 Ianuarie. Congresul a hotărît erĭ, ca în vederea armărilor Angliei, tóte canalurile și porturile sĕ fiă puse în stare de apĕrare. Guvernul va lua spre acest scop în budget o sumă de 5 milióne pezetas.

Mulțămită publică.

Societatea de lectură a sodalilor românĭ „Lumina" din Brașov își face o plăcută datoriă a aduce sincera sa mulțămită tuturor acelor p. t. domnĭ, carĭ au contribuit ca suprasolvirĭ la producțiunea arangiată în ḑiua de Crăciun la 25 Decemvre v. c.

In special au contribuit domnii: I. G. Bibicescu 3 fl. 80; Tache Stănescu 3 fl.; Elena A. Popovicĭ 2 fl.; I. Petric protopop 2 fl.; I. I. Ciurcu 1 fl. 40; G. Chelariu 1 fl. 40; Maria I. Munteanu 1 fl. 20; Vasilie Muntean 1 fl.; Dr. N. Mănoiu 1 fl.; Sterie Stinghe 1 fl.; G. Navrea 80 cr.; D. A. Furnică 80 cr.; X. X. 50 cr.; N. N. 40 cr; N. N. 40 cr.; Georg Barla 40 cr.; C. Aiser 40 cr.; I. Puiu 30 cr.; Ludovic Telejan 10 cr. **Suma fl. 21.90.**

Venitul curat al producțiunei a fost **fl. 161.53.**

Cu acéstă ocasiune aducem sinceră mulțămită d-lui *Dr. Sterie Stinghe*, care a avut marea bunăvoință a instrua și conduce corul societății gratuit.

Brașov, 30 Decemvre 1899.

Arseniu Vlaicu, presid. **George Saftu**, cassar.

Brașovul vechiŭ, 30 Dec. v. 1899.

Cu ocasiunea împărțirei vestmintelor de iérnă pentru copiĭ și copilele române sĕrace, donate de „Reuniunea femeilor române din Brașov", care act s'a îndeplinit cu solemnitate în sala gimnasiului român Mercurĭ în 22 l. c., au fost împărtășite și șépte fetițe dela școla nóstră rom. gr. or. din Brașovul vechiŭ — cu câte un rênd de vestminte și încălțăminte.

In numele părinților acelor fetițe sĕrace, comitetul parochial, ca representanță a bisericei nóstre, esprimă pe calea acésta Reuniunei susmenționate cele mai sincere mulțămirĭ.

Pentru comitetul parochial:
Iosif Maximilian,
paroch și președ.

Apel*)

cătră toțĭ Domnii în viéță, carĭ au făcut examenul de maturitate (bacalaureat) *la gimnasiul român gr. or. din Brașov.*

Din incidentul jubileului de 50 de anĭ dela înființarea gimnasiului român din Brașov, s'a pus în lucrare o monografiă istorică a școlelor române gr. or. din Brașov. Monografia acésta va da și o listă completă a tuturor, carĭ au făcut aci examenul de maturitate, indicând la fiă-cine posiția sa socială de astăḑĭ. Pentru ca lucrarea acésta sĕ se pótă sĕvêrși fără de greșelĭ séu lacune, rog pe toțĭ Domnii, carĭ au făcut examenul de maturitate *la gimnasiul* gr. or. român din Brașov, ca sĕ ne comunice *pe o cartă de corespondență* **posițiunea socială și ubicația** d-lor. Pentru de-a înlesnì utilisarea datelor trimise, rog a-se face comunicatul în forma acésta:

1) N. N.
2) exam. de maturit. în anul...
3) (posiția socială)..... în .....

Subscrierea m. p.

Se trimite la adresa: *Direcțiunea gimnasiului român Brașov (Brassó).*

Brașov, 27 Dec. v. 1899.

Virgil Onițiu,
directorul gimnasiului român gr. or.

Alcoolismul.

Alcoolismul e creditar.

Orĭ cât de teribilă ar fi acțiunea alcoolului asupra indiviḑilor, nu în acest lucru e partea îngrozitóre. Odată ce a întrat în constituțiunea unui om, alcoolismul condamnă la bolĭ pe toțĭ cei ce se vor nasce din acest individ intoxicat: alcoolismul e ereditar. Ca fatalitatea anticilor, care urmăria un neam până la cei din urmă urmașĭ, alcoolismul atacă generațiunile succesive, carĭ merg din decadență în decadență, până la o completă disparițiune. Aci alcoolicul are responsabilitatea morală, căcĭ ne mai putênd invoca scusa, orĭ cât de mediocră ar fi ea: „Nu-mĭ fac rĕu decât mie", el, prin vițiul sĕu, nenorocesce un șir întreg de nevinovațĭ. Acéstă cestiune face, ca alcoolismul sĕ aibă o importanță socială atât de mare: el e cel mai îngrozitor flagel, care póte compromite conservarea unui neam și viitorul unei națiunĭ.

Copiiĭ alcoolicilor sunt rachiticĭ, degeneratĭ séu idioțĭ. Copiiĭ bĕutorilor de aperitive, séu mai cu sémă a celor de absint, sunt fórte adesea epilepticĭ.

Acéstă ereditate a alcoolicilor e învederată de o mulțime de esemple. Astfel a fost casul celebrului scriitor american Edgar Poë, care, născut dintr'o familiă, unde beutura peste mĕsură era o tradițiune, căpĕtă încă din tinerețe gust pentru beutură. Când devenì bărbat, el se dedù cu totul pasiunei sale, contra căreia îl împiedecă sĕ lupte un fel de maladiă a voinței. Halucinațiunile, a căror pradă el era, făcură, ca poveștile sale sĕ capete un caracter bolnăvicios. Nebunia urmă și apoi venì *delirium tremens*, în timpul cărora el se lupta contra unor dușmanĭ invisibilĭ și se smucia ca printre fantome. In fine un ultim acces de *delirium tremens*, îl ucise: într'o dimineță, el fù găsit mort pe stradă, după-ce petrecuse totă nóptea într'o cârciumă. Étă sfîrșitul, ce 'ĭ l'a dat acest crud tiran, numit alcoolul. Dér nimic nu e mai elocuent, decât statistica. Étă ce ne spune Arvède Barine, în cartea mai sus citată:

„Un vechiu alcoolic avusese șépte copii. Cei doi mai marĭ muriră fórte curênd de convulsiunĭ. Al treilea înebunì la dóuĕ ḑecĭ de anĭ, al patrulea căḑù în imbecilitate. Al cincelea e un stricat, al șéselea e un nervos, și se crede, că va înebunì. El are și o fiică, care e nevropată și a avut accese de nebuniă.

„Altă familiă. Bunicul era bețiv, tatăl alcoolic. Doispre-ḑece copii. Opt muriră de micĭ convulsiunĭ.

„Au mai rĕmas doi băețĭ; unul e epileptic și vagabond, celalalt alcoolic, și douĕ fiice, una isterică, ér cealaltă cam nebună și stricată.

„Ar puté ḑice cineva însĕ, că medicii aleg esemplele. Sĕ lărgim observațiunile. Un doctor elvețian a luat dóuĕ-ḑecĭ de familii, ḑece de ómenĭ cumpĕtațĭ, și ḑece în carĭ se alcoolisau de mai multe generațiunĭ. Cei cumpĕtațĭ avuseseră șése-ḑecĭ și unul de copii; cincĭ muriseră de micĭ; din cei ce trăiau, doi erau diformĭ, doi nedesvoltațĭ și doi nebunĭ; ceilalțĭ cincĭ-ḑecĭ erau sănĕtoșĭ și voinicĭ. Bețivii avuseseră cincĭ-ḑecĭ și șépte de copiiĭ: doispre-ḑece muriseră de micĭ și numaĭ nouĕ erau sănĕtoșĭ. Toțĭ ceilalțĭ nu erau decât idioțĭ, cocoșațĭ, surdo-muțĭ, epilepticĭ etc.

„Din opt-ḑecĭ și trei de epilepticĭ observațĭ la Salpétrière, șése-ḑecĭ avuseseră părinții alcoolicĭ.

„S'au clocit ouĕ de găină, într'o atmosferă plină de vaporĭ de alcool, și n'au eșit din ouĕ decât monștri séu pui bolnavĭ.

„S'a dat de bĕut unor cânĭ alcool, și puii lor au murit de micĭ, séu au devenit epilepticĭ".

Ce este de făcut?

La noi rĕul a început sĕ încoltéscă, dér n'a prins încă, din fericire, rădĕcinĭ adêncĭ. Sĕ nu rĕmânem însĕ liniștițĭ de acest lucru, căcĭ alcoolismul se întinde cu iuțéla fulgerului. Ca probă putem vedé Francia, care a consumat în 1898 dóuĕ milióne de hectolitri de spirt de 100^0, ceea-ce vine, că fiă-care individ a consumat 14 litri și 19 centilitri de alcool pe an, lucru enorm, căcĭ cu 43 de anĭ mai 'nainte, în 1855, cantitatea de alcool consumată de fiă-care om era de 1, 5 pe an. Și ce gróznice urmărĭ simte Francia din acest lucru! S'a calculat, că numai în departamentele Orne, la Manche și la Calvados, populațiunea s'a micșorat cu 46 000 ómenĭ în cincĭ anĭ. Au ajuns unele cantóne, în carĭ nu se mai găsesce nicĭ un om bun de recrutat pentru armată.

Micșorarea nascerilor, mărirea mortalității, decadență fisică și intelectuală, ruină materială și morală, acestea sunt urmările alcoolismului. Cu cât flagelul se stabilesce și se întinde, vedem cu repeḑiciune dispărând activitatea, energia și moralitatea; în acelașĭ timp sănĕtatea se sdruncină, mintea se turbură și dă nascere nebuniei furióse. Alcoolicul e pedepsit în posteritatea sa și acéstă posteritate nu ține mult, căcĭ o rassă de alcoolicĭ se stinge cu repeḑiciune. Neamul se distruge. Acest lucru e principal, și étă în ce termenĭ ni-se pune problema: Décă alcoolismul va merge crescênd la noi, atuncĭ suntem perduțĭ Nu putem decĭ alerga la apucăturĭ și la alte lucrurĭ

N'avem nicĭ o ḑi, nicĭ o oră de pierdut. Inimicul nu e numai la ușă, el e chiar în noi. Décă nu vom căuta sĕ-l gonim îndată printr'o comună opintire, acum când îl putem gonì cu mai multă ușurință, ne va învinge el pe noi.

Acum din douĕ lucrurĭ trebue sĕ alegem unul: séu vom căuta îndată sĕ oprim lățirea alcoolismului și sĕ-l stîrpim cu totul, câtă vreme mai e în germenĭ micĭ la noi, seu îl vom lăsa sĕ se întindă, și atuncĭ ca neam vom dispăré. („Universul").

*) Tóte ḑiarele române sunt rugate sĕ reproducă, în interesul scopului urmărit, acest apel.

MULTE ȘI DE TÓTE.

Crăciunul în Vifleem.

Clopotele templului Sf. Mormênt, ale bisericei anglicane și ale capelei luterane din Ierusalim, sună și duc până în valea Iosafat și Geena vestea, că a sosit nóptea Crăciunului. Femeile arabe, aliniate în lungul pieței, se privesc în tăcere, și cea mai bětrână, cu un gest încet în direcția sunetului, face semn celorlalte, că „Serbarea creștinilor“ începe și că e zadarnic sĕ mai stea.

Din fiă-care parte a orașului năvălesce lumea, care se grăbesce sĕ ajungă la ușa principală. Mulțimea e construînsă sĕ se oprescă un moment într'un colț la drépta porții Amica lui Dumnedeu, adĭ numită în mod vulgar Pórta Soffa. Și acéstă mulțime formată din tóte clasele, oferă o privelisce mișcătóre, un amestec din tóte națiunile și din tóte sectele, în mod frățesc unite întru același gând: a se închina înaintea locului sacru, unde Mama lui Dumnedeu a născut pe Mântuitorul.

Franciscanĭ, carmelitanĭ, englesĭ, americanĭ escentricĭ, preoțĭ protestanțĭ, înainteză uimițĭ, în mijlocul unei mănóse vegetațiunĭ, care acopere pământul ca 'un bogat tapet. Acéstă verdéță amintesce în mod delicios frumósa legendă a păstorilor, carĭ se culcau pe câmpurĭ, spre a-șĭ pădi turmele în ajunul Crăciunului.

Sosițĭ pa colina Rĕului Consiliŭ, călĕtorii se opresc și, transportațĭ de o viuă admirațiă, îngenunchiă dinaintea spectacolului, care se oferă ochilor lor, pe munțĭ dominând în mod maiestos din înălțimea lor locurile dimprejur. Ierusalimul, frumos împodobit, închis în zidurĭ, strălucesce ca un giuvaer printre razele însângerate ale apusului. Crucile, semi-lunile, clopotnițele, minaretele, cupolele, strălucesc; și în mijlocul acelei splendorĭ, casele pătrate și văruite apar ca surîsul unor dințĭ albĭ.

Nóptea se coboră repede. O stea după alta, o planetă după alta, mii de astre și apoi mii de constelații se aprind, strălucind pe un firmament albastru.

Tóte privirile întrebă cerul și caută stéua, pe care magii o vĕduseră strălucind în Orient și pe care îi călăuzise până la Vifleem.

O vĕd — dise o copilă fórte palidă cu ochii plinĭ de nostalgie. — O vĕd, vine spre noi.

Un preot rĕspunde:

— Nu; după-ce și-a împlinit misiunea, ea a cădut într'o fântână. Noi nu mai avem nevoiă de ea spre a ne orienta; Isus e Drumul și Lumina, cine crede într'ênsul, va vedé ivindu-se stéua Mântuirei în inima sa.

— Da — dise copila — astăsĕră simt inima mea plină de stele, plină de lumină.

Ea îșĭ încrucișă mânile pentru rugăciune și fața sa palidă străluci de o lumină supranaturală și în vestmintele ei albe apărù ca un înger.

Călĕtorĭ nerăbdătorĭ zăresc pe o colină câte-va case cu trepte, și ale căror ferestri slab iluminate formézǎ o scară de luminĭ. E Vifleemul, „Casa pânei“, căruia Profetul i-a dis: „Te salut, o Vifleime, căcĭ aci s'a născut adevĕrata Pâne a Vieței“.

Incet călĕtorii înainteză pe căi intortochiate, pline de locuitori, carĭ și ei se duc la biserică. Femeile învĕluite într'un lung vĕl, care lasă sĕ li-se vadă numai fața, se tîrĕsc după copii, carĭ le scapă din mână spre a cere streinilor bacșișul.

Credincioșii pătrund printr'o ușă jósă și strîmtă în biserică.

Ajunșĭ în fața celor două scărĭ separate, ce conduc la criptă, un impiegat arată, care e partea pentru biserica catolică și care pentru cea ortodoxă.

Peregrinii nu întră decât cu greutate în grota Nascerei, căcĭ e deja plină de americanii bogațĭ, carĭ au plătit mult aur pentru locurile lor.

Dér nu e de vĕdut nimic deosebit în capelă. Tot acolo unde simplii păstorĭ glorificau pe Mântuitor prin rugăciunĭ improvisate, adĭ preoții recitéză rugăciunile Crăciunului.

Marele măgar din Schönenberg.

In secolul trecut, guvernul din Berlin trimitea regulat în fiă-care an parochului din orășelul Schönenberg o cantitate óre-care de fên. Étă istoricul acestei ciudate fapte. Pe la mijlocul secolului trecut a funcționat în numita localitate un paroch, cunoscut prin marele sĕu corp, și renumit prin rĕspunsurile pline de spirit, pe carĭ a sciut sĕ le dea la orĭ-ce ocasiă și orĭ-cui. Regele Frideric cel mare, care a audit vorbindu-se de dênsul și care doria a-i face cunoscința, într'o di, când se afla pe drum spre Potsdam, a zărit pe înaltul și marele paroch trecênd pe jos peste un câmp al sĕu. Chemându-l la trăsura regală îl întrebă:

— „De ce nu umbli călare?“

— „Maiestate“, îi rĕspunse, „parochia mea nu produce atât, încât sĕ pot avé și întreține un cal“.

— „Așa“, rĕspunse Regele, „décă pentru Christos n'a fost înjositor de a călĕtori pe un măgar, nicĭ pentru tine nu va fi înjositor“.

Surîdênd, parochul, arătênd lungile sale picióre, rĕspunse fórte smerit:

— „Maiestate, dér unde au sĕ ajungă aceste picióre?“

— „N'ai decât sĕ-țĭ procurĭ un măgar din cei marĭ“. (Măgarĭ marĭ se numiau p'atuncĭ catîrii, carĭ numai în grajdurile regale au fost permis a se ține).

La acéstă parochul rĕspunse repede

— „*Măgarii cei marĭ*, după cum sciț̆ĭ prea bine, Maiestate, *se află numai la Curte*“.

— „Ai érăși dreptate, am sĕ îngrijeso, ca sĕ ți-se trimită un asemenea măgar din Berlin“.

Când însĕ parochul, mulțumind, nu se depărtase încă, Regele îl întrebă, décă mai are ceva de dis, la care fără multă gândire îi rĕspunse:

— „Dér nutrețul, Maiestate!“

— „Ei bine și acesta îl vei avé“, și a pornit înainte.

Frideric cel Mare s'a ținut de cuvênt, trimițêndu-i din Berlin măgarul promis și în urmă regulat o cantitate de-ajuns de fên și de ovĕs.

*

Țéra cerșitorilor.

Lenea țĕranului rus e proverbială. Pe cât e de trufaș, pe atâta Rusul din clasele inferióre e trândav. Nicĭ într'o țéră din lume nu cred sĕ fie o proporție așa de mare de cerșitorĭ ca în Rusia. Sunt jumĕtate de milion cu vêrf și îndesat! Toțĭ aceștia au cerșitoria ca profesiune; nu se numĕră și cerșitorii de ocasiă.

Sunt trei categorii de cerșitorĭ. Unii, imediat ce a avut loc un foc mai mare, umblă din sat în sat, și vorbă sĕ fiă, adună banĭ pentru bieții incendiațĭ. Alții se dau drept emigrațĭ în Siberia séu în Manciuria, și în sfîrșit a treia categoriă schimbă specialitatea lor de cerșitor după vremurĭ; ei ar puté fi numițĭ, décă politica n'ar fi monopolisat aces epitet, partidul cerșitorilor oportunișțĭ. Tómna sunt victemele grindinei séu ale relei recolte; primăvara, sunt orbĭ séu schilodĭ, séu călugărĭ carĭ strîng parale pentru vre-o biserică. Sunt orășele de 3500 de locuitorĭ carĭ nu sunt compuse decât din cerșitorĭ. O fi eșind óre vre-un poet din aceste focare de mincinoșĭ? Cronica e mută în acéstă privință.

☞ Domnii abonențĭ, carĭ încă nu șĭ-au reînoit abonamentul, sĕ binevoiéscă a-l reînoi neamânat ca sĕ nu li-se întrerupă regulata espedare a diarului.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei“

Călendarul septemanei

IANUARIE. are 31 dile. GERAR.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum	2 P Silvesi p. Rom	15 M. Felix
Lunĭ	3 Păr. Malachia	15 Maurus
Marțĭ	4 Ad. 70 Apostolĭ	16 Marcellus
Mer.	5 Sf. m. Teop. Teo.	17 Anton pust.
Joi.	6 † Bot. D-lui Cris.	18 S. m. Prisca
Viner	7 † Prof. Ioan Bot.	19 Sara
Sâm.	8 Georg. ți Com.	20 Fabr. și Seb.

CĂLINDARUL PLUGARULUI
pe anul visect 1900.

A apărut și se póte procura dela

Tipografia A. Mureșianu din Brașov.

Acest Călindar au întrat în anul VIII-lea, format mare, și conține portretul fórte bine reușit al lui Avram Iancu. Urméză apoi cronologia anului 1900, regentul anului, începutul anutimpurilor, sĕrbătorile și alte dile schimbătóre, calculul sĕrbătorilor mai marĭ, posturile deslegarea postului etc. După cele 12 lunĭ, urméză taxele telegramelor, scrisorilor, pachetelor; competințele de timbre, mĕsurile metrice, têrgurile corectate din Transilvania, Bănat, Țéra unguréscă și Bucovina. In partea literară găsim un interesant capitul privitor la începerea rĕsboiului pentru neatârnare de G. Coșbuc; apoi „Popa Stoica“, poesiă de Dim. Bolintineanu. Avuția și binefacerea (un interesant capitul după Smiles-Schramm). Doina, In șanțurĭ (poesii) de G. Coșbuc etc. In partea higienică și economică: Un dușman al omului (rachiul); Ce sĕ facă părinții, ca sĕ-șĭ feréscă copiiĭ de orbiă; Cum sĕ tracteze părinții pe copiiĭ lor orbĭ; Bune sunt beuturile pentru copii? Urméză apoi partea economică: Vitele roșii (pinzgau), de I. Georgescu. Despre gunoiŭ, de I. Georgescu; Sădirea pomilor; Hrana vitelor (Grăunțele, sfeclele și apa de beut). La urmă mai multe povețe prețióse și glume apoi anunțurĭ-Prețul 25 cr. (cu posta 30). *Vêndĕtorii primesc rabatul cuvenit.*

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 12 Ianuarie 1900

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta austr. kor.	Valuta austr. fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	11	80
„	Grâu mijlociu . .	11	40
„	Grâu mai slab . .	11	—
„	Grâu mestecat . .	9	20
„	Săcară frumósă . .	7	—
„	Săcară mijlocia . .	6	60
„	Orz frumos . .	6	60
„	Orz mijlociu . . .	6	20
„	Ovĕs frumos . . .	4	60
„	Ovĕs mijlociu . . .	4	20
„	Cucuruz	7	60
„	Mălaiu	8	—
„	Mazăre	12	80
„	Linte	20	—
„	Fasole	9	20
„	Sĕmênță de in . .	22	—
„	Sĕmênță de cânepă	8	40
„	Cartofĭ . . .	1	80
„	Măzăriche . .	—	—
1 kilă	Carne de vită . . .	—	88
„	Carne de porc . . .	—	88
„	Carne de berbece . .	—	—
100 kil.	Sĕu de vită prôspĕt	50	—
„	Sĕu de vită topit	72	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 1 Ianuarie 1900.

Renta ung. de aur 4%	97.75
Renta de corône ung. 4%. . . .	95.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%.	99.75
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%.	93.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	93.20
Bonurĭ rurale ungare 4%	93.40
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	94.50
Impr. ung. cu premii	160.25
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin .	137.25
Renta de argint austr.	98.90
Renta de hârtie austr.	98.65
Renta de aur austr.	97.75
Losurĭ din 1860.	136 50
Acții de-ale Băncei austro-ungară .	130.70
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	184.75
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	233 05
Napoleondorĭ	19 19
Mărcĭ imperiale germane . . .	118.25
London vista	242.40
Paris vista	96.10
Rente de corône austr. 4%	99.—
Note italiene	89.76

Cursul pieței Brașov.

Din 12 Ianuarie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	81.05	Vênd.	18.20
Argint român.	Cump.	18.—	Vênd.	—.—
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.10	Vênd.	19.18
Galbenĭ	Cump.	11.20	Vênd.	—.—
Ruble Rusescĭ	Cump.	254.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	11.18	Vênd	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	21.46	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina	201.—	Vênd.	5%	203.—

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 8 Ian. de 23,697 capete, la 9 Ian. au întrat 64 capete și au eșit 537 capete rĕmânênd la 10 Ian. un numĕr de 23 134 capete.

Se notéză marfa: ungurésca vechě grea dela 82—83 fil. marfă unguréscă tînĕră grea dela 85—88 fil. de mijloc dela 84—85 fil. ușóră dela 82—84 fil. — Sêrbéscă: grea 83—85 fil., de mijloc 82—83 fil. ușóră: 80-82 fil. kilogramul.

Cursul losurilor private

din 9 Ian. 1900

	Cump.	Vênd.
Basilica .	13.20	14 20
Credit	393.—	395.—
Clary 40 fl. m. c. .	123.50	129 50
Navig. pe Dunăre	155 —	162.—
Insbruck .	65 —	67 —
Krakau .	57.50	59.50
Laibach .	26 —	27 —
Buda .	130	134 —
Palffy .	128 —	131 —
Crucea roșie austr.	41.—	42.—
dto ung.	20 50	21 50
dto ital.	—	—.—
Rudolf .	55 —	56.—
Salm .	177.—	79.—
Salzburg .	61. —	63 —
St. Genois .	85 75	86.75
Stanislau .	120 —	60.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	185.—	—.—
dto 4% 50	80 —	.—
Waldstein .	180 —	192 —
dto de 10 francĭ	12.7	13.75
Banca h. ung. 4%	123.—	123.80

Bursa de mărfurĭ din Budapesta

din 9 Ian. n. 1900.

Sĕminte	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 ch. ogr. dela	până
Grâu Bănățenesc	80	7.95	8.05
Grâu dela Tisa	80	7.95	8.05
Grâu de Pesta	80	7.90	8. -
Grâu de Alba-regea	80	7.90	8.—
Grâu de Bácska	80	—.—	—.—
Grâu ung. de nord	80	— —	- —
Grâu românesc	80	—.—	—.—

Sĕminte vechĭ orĭ nouĕ	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr. dela	până
Sĕcară		70—72	6.20	6 30
Orz	nutreț	60—62	6.05	6 15
Orz	de vinars	62.64	5 65	5.70
Orz	de bere	64.66	5.45	5 55
Ovĕs		39.41	5.30	5.80
Cucuruz	bănăț.	75		—
Cucuruz	altŭ soiu	73	—	.—
Cucuruz	„		.—	. —
Hirișcă	„	—	5.30	5 80

Prețul pe 100 chilograme.

Productele	Soiul	Cursul dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungur.	36 —	44.-
—	transilvană	—.—	—
—	bănățénă	—.—	—.—
„	roșia	52 —	60.—
Oleu de rap.	rafinat dupla	—	—.—
Oleu de in			
Uns. de porc	dela Pesta	48 50	49 —
„	dela țéră	— —	—
Slănină	svêntată	40 —	40.50
„	afumată	46.—	46.50
Sĕu		— —	.—
Pruna	din Bosnia în butĭ	14.75	15 .
„	din Serbia în sacĭ	13 20	13.50
Lictar	slavon nou	19 25	19.50
„	bănățenesc	18 50	19.—
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoșĭ	unguresci		
	sêrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
	galbină strecurată	—.—	—.—
Cearĕ	de Rosenau	—.—	—.—
Spirt	brut	—.—	—.—
	Drojdiuțe de spirt	— —	—.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Nr. 39—1900

PUBLICAȚIUNE.

Se provócă toțī posesorii de cânī de pe teritoriul orașului Brașov, ca **spre scopul conscrierei cânilor de anul 1900** se ia dela oficiul orășênesc de dare **până în 30 Ianuarie a. c.** în primire foile de însinuare, și provědute cu datele recerute, sě le aștérnă aceluiași oficiu, **cel mult până in 8 Februarie a. c.**

Pentru acei posesorī de cânī, carī nu pot scrie, se prověd foile de însinuare, pe temeiul informațiunilor lor verbale, de către oficiul orășenesc de dare cu datele recerute.

Acei, carī îndecursul anului ajung în posesiunea unui câne, se îndatorézǎ, ca pe basa fóiei de însinuare sě arate îndecursul de 3 dile oficiului orășênesc de dare, că posed câne.

Intrelăsarea însinuărei cânilor se pedepsesce, în sensul statutului de cânī, *cu pedépsă dela 50 cr., până la 50 fl., séu cu arestul corěspundětor.*

Brașov, 3 Ianuarie 1900.

2-2823. *Oficiul de dare orășênesc.*

„Gazeta Transilvaniei“ cu numěrul à **10 fil.** se vinde la librăria **Nic. I. Ciurcu** și la **Eremias Nepoții.**

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.